

Podrobný popis vzniku kompetenčního modelu

Po absolvování úvodního setkání k projektu MUNISS, které proběhlo na konci října 2013, a rozdělení se do týmů, odstartoval TeaM 004 práci důkladným nastudováním materiálů. Analyzovali jsme aktuální stav vzdělávacího kompetenčního modelu Junáka a částečně si rozvrhli, na co se bude potřeba v průběhu tvorby nového kompetenčního modelu zaměřit. Jedním z hlavních problémů, na které jsme při studiu materiálů narazili, byla přílišná konkrétnost mnohých „kompetencí“, opakování „kompetencí“, nevhodné rozdělení do tematických oblastí místo kmenových kompetencí a častá přítomnost dvojhlavých kompetencí, na které jsme byli upozorňováni na přednáškách o kompetenčních modelech, které jsme v rané fázi projektu absolvovali.

Tím jsme také zahájili naši aktivní činnost. Dvoj- a vícehlavé definice jsme rozdělili a jednotlivé projevy chování začali sdružovat k sobě na základě obsahu. Podřazovali jsme je pod jednotlivé kmenové kompetence, jejichž názvy a popisy jsme vytvářeli za pomoci kompetenčního modelu NIDM a aktuálního modelu „Junáka“. Kompetence, které si byly velmi podobné nebo dokonce stejné, jsme se snažili sloučit, pro ty, které spolu velmi úzce souviseli, jsme hledali nadřazené definice, aby se nám podařilo dosáhnout zjednodušení původního modelu, v tomto případě především zkoušky vůdcovské. V rámci zjednodušování jsme u měkkých kompetencí vyřadili všechny kompetence týkající se znalosti, pokud je v modelu obsažena i dovednost, protože předpokládáme, že činovník ovládající danou dovednost má přirozeně i znalost týkající se stejného oboru činnosti.

Tímto způsobem jsme dosáhli vytvoření měkkých kompetencí pro všechny čtyři zkoušky - čekatelskou, vůdcovskou, manažerskou i instruktorskou. Jednotlivé kompetence jsme rozepsali do podrobné tabulky obsahující čtyři úrovně. Některé kompetence jsou společné pro všechny čtyři zkoušky a mají tak jen jeden stupeň. Vzniklý kompetenční model s měkkými kompetencemi jsme srovnali s aktuálním modelem „Junáka“ a na základě toho k úrovním v tabulce přiřadili jednotlivé činovnícké funkce.

Dalším krokem bylo finální formulování tvrdých, tedy odborných kompetencí, které jsme přímo přiřazovali k jednotlivým funkcím do dvou celků - mezi odborné dovednosti a odborné znalosti. Tento systém jsme převzali z kompetenčního modelu NIDM, a stejně jako v něm, jsme se rozhodli odborné znalosti uvádět pouze heslovitě a v bodech.

V této fázi proběhla další důkladná kontrola, zda máme v modelu obsaženy všechny původní projevy chování. Kompetence, které jsme do samotného modelu nezařadili, jsme si již předem rozdělili do dvou kategorií - na kompetence, jejichž přítomnost je u činovníka ucházejícího se o danou úroveň vzdělání jakýmsi předpokladem, a na kompetence související se skautskou výchovnou metodou, skautským zákonem a Principy, které jsou v původním modelu rozepsány v mnoha konkrétních bodech, k nimž jsme přiřadili kompetenci nadřazenou: „Umí pracovat se skautskou výchovnou metodou“, která zahrnuje všechny vypuštěné, zbytečně konkrétní popisy chování.

Závěrečným krokem byla samozřejmě tvorba grafiky. V samotném kompetenčním modelu jsme k jednotlivým činovnickým funkcím připojili barevné označení - pro čekatele růžovou, vůdce modrou, manažera zelenou a instruktora žlutou. Toto barevné značení používáme ve všech částech kompetenčního modelu. Všechny dokumenty mají jednotný design obsahující logo Junáka.

Na základě obdržených připomínek jsme se ovšem rozhodli strukturu modelu přehodnotit. Vytvořili jsme jednotný model obsahující měkké i odborné kompetence, čímž došlo k ucelení a usnadnění práce s modelem. Vizuální podoba profilů jednotlivých kvalifikací i samotného modelu se tak značně liší od původního.

Zdroje použité při tvorbě kompetenčního modelu

HAVLÍČKOVÁ, D., ŽÁRSKÁ, K. Kompetence v neformálním vzdělávání. Praha: NIDM, 2012, 24 s. ISBN 978-80-87449-18-9.

Junák - svaz skautů a skautek ČR. Pracovní verze kompetenčního modelu instruktor. 2013, 2s.

Junák - svaz skautů a skautek ČR. Řád pro vzdělávání činovníků a činovnic Junáka. 2013, 94 s.

Junák - svaz skautů a skautek ČR. Směrnice k obsahu vůdcovské zkoušky. 2013, 1s.

Junák - svaz skautů a skautek ČR. Směrnice k obsahu vůdcovské zkoušky - Příloha A. 2013, 4 s.

Junák - svaz skautů a skautek ČR. Směrnice k obsahu vůdcovské zkoušky - Příloha B. 2013, 18 s.

Kolektiv autorů. Sada minimálních kompetenčních profilů pro pozice v nestátních neziskových organizacích v oblasti práce s dětmi a mládeží. Praha: NIDM, 2011, 44 s. ISBN 978-80-87449-11-0.

Model belgických skautů. Competency Systém.

ŘÁDOVÁ, Hana. Sborník souhrnných pozic v nestátních neziskových organizacích: Kompetenční profily pro neformální vzdělávání. Praha: NIDM, 2012, 89 s. ISBN 978-80-87449-37-0.